Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk 0000468305
Uw brief van N.v.t.
Bijlagen -

Onderwerp
Meicirculaire gemeentefonds 2023

Datum
20 juni 2023

Geachte raadsleden,

Op 8 juni 2023 hebben we u de Kadernota 2024-2027 toegezonden. In de raadsloplegger bij de kadernota schreven wij dat het financieel beeld dat wij daar schetsten nog niet volledig was. De informatie over de uitkomsten van de Meicirculaire gemeentefonds 2023 (hierna: Meicirculaire 2023) waren geen onderdeel van de kadernota, omdat wij deze niet tijdig hebben ontvangen. Inmiddels hebben wij de Meicirculaire 2023 ontvangen en doorgerekend voor onze gemeente. Zoals wij u hebben toegezegd in de raadsoplegger ontvangt u deze doorrekening in deze raadsinformatiebrief. U kunt dit zodoende betrekken bij de behandeling van de Kadernota 2024-2027 in de raadsvergadering van 4 juli 2023.

Samenvatting

De doorrekening van de Meicirculaire 2023 heeft de volgende financiële consequenties voor onze gemeente:

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Begroot	26.436.251	27.028.667	28.583.763	27.829.256	-
Meicirculaire 2023	26.384.212	28.344.569	29.918.531	28.493.133	29.239.804
Verschil	**-52.039**	**1.315.902**	**1.334.768**	**663.877**	**-**

De bedragen zorgen voor het volgende meerjarenperspectief:

		2024	**2025**	**2026**	**2027**	
I)	Beginstand Begroting 2024-2027	1.251.984	1.787.889	25.858	123.011	
II)	Mutaties Begroting 2024-2027	-2.180.577	-2.109.977	-1.901.457	-1.966.549	
III)	Stand *Kadernota Begroting 2024-2027*	-928.593	-322.088	-1.875.599	-1.843.538	
IV)	Saldo Meicirculaire 2023	1.315.902	1.334.768	663.877	1.410.548	*
V)	Financieel perspectief na Meicirculaire 2023	387.309	1.012.680	-1.211.722	-432.990	

*Voor 2027 was er nog geen raming voor de algemene uitkering. De raming voor 2027 vanuit de meicirculaire is daarom vergeleken met de raming voor 2026 uit de voorlaatste circulaire.

Wij verwerken deze bedragen in de 3e Periodieke begrotingswijziging 2023 en in de (concept) Begroting 2024-2027.

Toelichting

Algemeen

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar

2023 en verder. Op basis van de keuzes uit het coalitieakkoord van het Rijk en aanvullende afspraken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is het accres voor de jaren tot en met 2025 gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire bijgesteld wordt op basis van de laatste inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) over de loon- en prijsontwikkeling. In deze meicirculaire wordt de loon- en prijstranche van 2023 vastgezet.
In het coalitieakkoord is besloten om het accres vanaf 2026 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Voor 2026 en verder is het accres gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire wordt geactualiseerd op basis van de laatste inzichten van het CPB over de loon- en prijsontwikkeling.

De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor gemeenten. Eventuele opmerkingen die over de algemene uitkering in deze circulaire worden gemaakt, zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke kosten gemeenten geconfronteerd worden. Dit inzicht is ook van belang voor de Tweede Kamer. Met de betreffende teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Financieringssystematiek medeoverheden
In het coalitieakkoord heeft het kabinet een nieuwe financieringssystematiek voor medeoverheden aangekondigd met als doel een stabiele(re) financiering en meer autonomie voor medeoverheden. Bij Miljoenennota 2023 heeft het kabinet aanvullend eenmalig € 1 miljard voor gemeenten beschikbaar gesteld voor 2026, vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek. Dit bedrag komt vanaf 2027 structureel beschikbaar. Daarnaast worden de fondsen vanaf 2027 geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bbp. Hiermee wordt een stabiele, solide en duurzame financiële basis geboden. Voorlopig is hiervoor aanvullend budget gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028 voor gemeenten.
Bij het uitwerken van een nieuwe financieringssystematiek betrekt het kabinet de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied. Op gemeentelijk niveau wordt in samenspraak met de VNG bezien welke mogelijkheden er zijn qua modernisering en uitbreiding van het belastinggebied, waarbij op basis van de uitkomsten een eventueel wetgevingstraject in gang wordt gezet.

2022
Bijstelling accres 2022 (extra prijsbijstelling 2022)
In 2022 is de inflatie na het uitkomen van de Meicirculaire 2022 aanzienlijk gestegen. Daarom heeft het kabinet bij de Najaarsnota 2022 besloten om eenmalig een structurele prijsbijstelling over 2022 uit te keren. In het najaar werd nog gedacht dat het om een totaalbedrag van € 300 miljoen zou gaan inmiddels is uit deze circulaire gebleken dat het 127 miljoen in totaal is geworden.
- Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 15.460 voor 2023. De jaren daarna loopt het bedrag op tot € 27.758 in 2027.

2023 en verder
Flankerend beleid energiearmoede
Het kabinet stelt in totaal incidenteel € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag wordt in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. In een latere circulaire wordt u geïnformeerd over de middelen voor 2024 en de verdeling daarvan.
- Voor onze gemeente gaat het in 2023 om een bedrag van € 19.839.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden
Voor de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet in 2023 in totaal € 118 miljoen beschikbaar gesteld. Van deze middelen wordt € 40 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhulpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.
- Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 15.871.

Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering 2013 voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen hiervoor in 2023 in totaal circa € 12,9 miljoen (5.424 personen * € 2.370). Voor nadere informatie en vragen over de selectie van personen ten behoeve van de bijdrage voor maatschappelijke begeleiding wordt verwezen naar de website zakelijk van DUO.

- Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 16.590.

Voorschoolse educatie
Voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid ontvangen gemeenten geld via een specifieke uitkering. De voor- en vroegschoolse educatie (vve) maakt hier deel van uit. Daarnaast ontvangen gemeenten via de algemene uitkering een aanvullende bijdrage vanwege het (eerstelijns) toezicht dat de GGD'en houden. Gemeenten hebben vanaf 2020 in stappen extra middelen ontvangen voor het (eerstelijns) toezicht vanwege het extra toezicht en handhaving. In deze circulaire is € 1,9 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Dit betreft de middelen voor het jaar 2022 (€ 1 miljoen) en 2023 (€ 0,9 miljoen). Het bedrag vanaf 2023 is structureel aangezien alle nieuwe maatregelen zijn ingevoerd.

- Voor onze gemeente is dit een extra structureel bedrag van € 1.562 (totaal € 37.078).

Versterking dienstverlening gemeenten
Dit onderdeel betreft drie mutaties. De mutatie *Versterking ondersteuning wijkteams* is weergegeven onder het cluster Sociale basisvoorzieningen. De mutaties *Robuust rechtsbeschermingssysteem* en *Systeemleren monitoring* zijn weergegeven onder het cluster Bestuur en Ondersteuning.
In de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is toegelicht dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen.
Daarvan is een deel voor 2021 tot en met 2027 toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds en een deel aan de decentralisatie-uitkeringen van het gemeentefonds.
Voor het jaar 2027 gaat het om deze actielijnen en bedragen:
• Versterking ondersteuning wijkteams: € 50 miljoen via de algemene uitkering
• Robuust rechtsbeschermingssysteem: € 25 miljoen via de algemene uitkering
• Systeemleren en stedelijke vernieuwing: € 10 miljoen via de algemene uitkering voor systeemleren • Risicovol verward gedrag: € 10 miljoen via een decentralisatie-uitkering

Omdat de middelen beschikbaar zijn gesteld tot en met 2027 worden ze nu uitgenomen voor 2028 en verder (totaal voor onze gemeente € - 84.837). Het Kabinet heeft toegezegd vroegtijdig met de VNG het gesprek aan te gaan over de periode na 2027. De middelen voor 2028 en verder staan vooralsnog gereserveerd op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK).

Verder zijn er nog verschillende onderwerpen opgenomen in de circulaire die gering financieel effect voor onze gemeente hebben:

Onderwerp	**2023**
Generieke Digitale Infrastructuur voorzieningen 2022	€ -8.638
Handhaving energielabel C kantoren	€ 638
Wet Goed Verhuurderschap	€ 6.357
Einde Lening Inburgeringsplicht (ELIP)	€ 505
Taal voor ontheemden uit Oekraïne	€ 3.189
Leerlingenvervoer Oekraïne	€ 1.027
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	€ -5.779

2024
Jeugdzorg
Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. Onderstaande alinea over de beschikbaarstelling van extra middelen en de verdeling is onder voorbehoud van de omzetting van het principeakkoord in een definitief akkoord op het geheel van de Hervormingsagenda. In totaal wordt € 1,45 miljard in 2024 en € 954 miljoen in 2025 voor jeugdzorg beschikbaar gesteld, waarvan een deel van de investeringen en uitvoeringskosten van de hervormingsagenda vanaf de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) worden ingezet. Dit betreft € 91 miljoen in 2024 en € 95 miljoen in 2025. In totaal wordt dan ook € 1,36 miljard in 2024 en € 859 miljoen in 2025 aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd voor jeugdzorg.

- Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van incidenteel € 784.941 voor 2024 en incidenteel € 491.804 voor 2025.

Er zijn middelen gereserveerd voor 2026 en verder. De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover.
Net als voor de middelen in 2024 en 2025 geldt dat deze beschikbaar worden gesteld aan gemeenten met uitzondering van de investeringen waarvan is afgesproken deze door het Rijk worden gedaan.

De € 1,45 miljard voor 2024 en de € 954 miljoen voor 2025 zijn gebaseerd op het advies van de Commissie van Wijzen, gecorrigeerd voor de besparing die aanvullend is opgenomen in het coalitieakkoord van het Rijk (€ 100 miljoen in 2024 oplopend tot € 511 miljoen structureel vanaf 2027). In aanvulling hierop verzacht het kabinet het ingroeipad voor de besparingsopgave met € 285 miljoen (voor 2024 met € 89 miljoen en voor 2025 met € 196 miljoen) en laat daarnaast de extra besparing van € 100 miljoen in 2024 vervallen (de aanvullende besparing in het coalitieakkoord voor dat jaar).

2025
Integraal zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)
Het kabinet stelt structureel extra middelen (€ 110 miljoen) vanaf 2025 beschikbaar aan gemeenten samenhangend met het Integraal Zorgakkoord, ter compensatie van gemeenten voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo.

- Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 63.392.

Eigen bijdrage Wmo
Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft (geraamde opbrengst € 95 miljoen (voor onze gemeente € 57.601) vanaf 2025 en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd (geraamde opbrengst € 225 miljoen vanaf 2026). Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo.
Anders dan beoogd in het regeerakkoord verdwijnt het abonnementstarief niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. Het huidige wetsvoorstel voor invoering van de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp (waarvan de inwerkingtreding per 2025 werd voorzien) wordt ingetrokken.

- Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € -130.594 vanaf 2026.

Overige mededelingen
Energietoelage 2023
Voor 2023 is besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan de mensen met een laag inkomen uit te keren om hen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, heeft het kabinet gemeenten de mogelijkheid gegeven om € 500 miljoen hiervan al in 2022 uit te keren. De resterende € 900 miljoen zal niet, zoals oorspronkelijk voorgenomen, via de algemene uitkering worden verdeeld, maar via een decentralisatie-uitkering vanwege een gewijzigde verdeelsleutel waarbij bij Voorjaarsnota 2023 een bedrag van € 25 miljoen is overgeboekt naar de begroting van het ministerie van SZW als vangnet voor gemeenten waar het bedrag uit de verdeelsleutel voor 2023 achteraf ontoereikend blijkt. De verdeling van de resterende € 875 miljoen wordt bekend gemaakt in de septembercirculaire, aannemende dat dan de juridische grondslag voor de uitkering is geregeld.

Met deze brief hebben wij u geïnformeerd over de Meicirculaire 2023 en de gevolgen hiervan voor onze gemeente. Deze kunt u betrekken bij de behandeling van de Kadernota 2024-2027 op 4 juli 2023. Wij kijken ernaar uit om dan met u het gesprek te voeren om samen invulling te geven aan de kaders en eventuele aanvullende keuzes voor de Programmabegroting 2024-2027.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. M.A.I. Born	drs. A.P.J. van Hemmen
gemeentesecretaris	burgemeester